

Wizja historii i przyszłości stosunków międzynarodowych prezydenta Putina

Anna Maria Dyner

18 czerwca w amerykańskim czasopiśmie „The National Interest”, a dzień później w „Rossijskiej Gazecie”, ukazał się zapowiadany od grudnia 2019 r. artykuł Władimira Putina o II wojnie światowej. Tekst nie tylko odnosi się do kwestii historycznych, ale też po raz kolejny prezentuje rosyjską wizję nowego ładu międzynarodowego z jeszcze większą rolą mocarstw jądrowych – stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ mających rozstrzygać najważniejsze światowe problemy we własnym gronie.

Dlaczego Putin pisze o II wojnie światowej?

Artykuł jest kolejną odsłoną [rosyjskiej kampanii historycznej](#). Dla władz Rosji zwycięstwo ZSRR nad III Rzeszą ma kluczowe znaczenie dla ideologii mocarstwowej. Służy też prezentowaniu Rosji jako nieodzownego partnera dla państw zachodnich i państw b. ZSRR oraz do konsolidowania społeczeństwa. Stąd też artykuł Władimira Putina podejmujący tę problematykę opublikowano na kilka dni przed wojskową paradą zwycięstwa, przełożoną na 24 czerwca ze względu na pandemię COVID-19, i kilkanaście dni przed ogólnorosyjskim głosowaniem nad zmianami w konstytucji FR.

Tekst Putina, zawierający m.in. krytykę międzywojennej polityki Polski, został też opublikowany krótko po informacji o spotkaniu prezydentów USA i Polski w Waszyngtonie, które odbędzie się 24 czerwca i w trakcie którego może dojść do rozmów m.in. o wzmocnieniu wschodniej flanki NATO. Publikacja w języku angielskim miała też zapewnić szeroki oddźwięk w USA, Izraelu i państwach Europy Zachodniej.

Jak artykuł wpisuje się w politykę historyczną Rosji?

Artykuł powtarza tezy propagowane przez rosyjskie władze od kilku miesięcy. Zdaniem Putina przyczyną wybuchu wojny nie był sojusz ZSRR z III Rzeszą, a

przede wszystkim polityka ustępstw państw Europy Zachodniej wobec hitlerowskich Niemiec. Putin w artykule po raz kolejny oskarżył II RP o udział w rozbiórce Czechosłowacji, antysemityzm oraz współpracę z hitlerowskimi Niemcami i stwierdził, że polskie władze przyczyniły się do wybuchu wojny. Atakując Polskę, prezydent Rosji chce zdjąć odium agresora z ZSRR oraz ukazać jego jedynie pozytywną rolę w czasie wojny i fundamentalne znaczenie w zwycięstwie nad III Rzeszą. W ten sposób podkreśla pozycję Rosji jako kraju, bez którego nie jest możliwe kształtowanie ładu międzynarodowego.

Jaką wizję ładu międzynarodowego proponuje Putin?

W swoim tekście Putin skrytykował Ligę Narodów, która nie potrafiła zapobiec międzywojennym konfliktom i wybuchowi II wojny światowej. W kontrze i w pozytywnym świetle ukazał natomiast powstałą po wojnie ONZ, z kluczową rolą stałych członków Rady Bezpieczeństwa. Szczególną uwagę zwrócił na konieczność współpracy największych mocarstw, w tym Rosji, dzięki której możliwe jest utrzymanie pokoju na świecie. Bez podawania szczegółów powtarza rosyjskie postulaty reformy ONZ, w tym przede wszystkim wzmocnienie roli RB i utrzymanie prawa weta dla jej stałych członków. Z rosyjskiej perspektywy zwiększenie tych kompetencji de facto powinno oznaczać przyznanie im prawa do odgórnego

KOMENTARZ PISM

podejmowania decyzji dotyczących innych państw i jest zgodne z rosyjskim postrzeganiem polityki międzynarodowej jako gry mocarstw i podziału świata na strefy wpływów. Jest jednak sprzeczne z prawem międzynarodowym i Kartą Narodów Zjednoczonych, która zakłada suwerenną równość państw.

W jaki sposób Rosja chce uniknąć kolejnych kryzysów międzynarodowych?

W artykule Putin prezentuje też sposób na uniknięcie kolejnego światowego konfliktu. Ponawia propozycję zorganizowania spotkania przywódców mocarstw

jądrowych będących stałymi członkami RB ONZ na wzór konferencji w Teheranie, Jałcie i Poczdamie. Zdaniem Putina to na tych pięciu państwach ciąży szczególna odpowiedzialność za losy świata.

Na zaproszenie wystosowane przez rosyjskiego prezydenta w Jerozolimie w styczniu br. pozytywnie odpowiedzieli wszyscy stali członkowie RB ONZ. Szczegóły spotkania, które ma się odbyć w 2020 r., są uzgadniane, a najważniejszym elementem rozmów mają być poszukiwania odpowiedzi na aktualne zagrożenia dla pokoju na świecie, w tym również epidemiologiczne, oraz kwestia kontroli nad arsenałem jądrowym.